

ZPRÁVA O PRŮBĚHU ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU
V KOSTELE SV. HAŠTALA NA STARÉM MĚSTĚ PRAŽSKÉM

ZE DNE 17. ÚNORA 2010

Po vyřízení zákonných náležitostí a podle připraveného harmonogramu byl výzkum zahájen v úterý 16. února 2010 v 10.00 hod. Archeologové NPÚ, územního odborného pracoviště v hlavním městě Praze, vyměřili místo zjišťovací sondy při severní zdi presbytáře kostela tak, aby zachytila dvě anomálie, avizované výsledky geofyzikálního průzkumu L. Vrzala. Licencovaní restaurátoři, vedení akad. soch. P. Váňou, pak rozebrali podlahu při severní stěně a vyzvedli masivní opukovou desku v centrální pozici v stupni před hlavním oltářem.

Po 14. hodině byl zahájen vlastní archeologický výzkum. V centrální sondě č. 1 byla pod vyzdvíženou deskou rozebrána vrstva rozrušené malty s úlomky opuky, v níž byly zjištěny nálezy novověkého stáří (patrně 18. století), tedy zlomky keramiky, skla a hrudky malovaných omítek. Pod touto vrstvou byly odkryty části hrubě zděných konstrukcí v různých výškových úrovních, které nevznikly ve stejné době a které vyplňovaly skoro celý prostor pod odstraněnou deskou.

V sondě č. 2 při severní stěně presbytáře byla těsně pod maltovým ložem dlažby odkryta cihlová klenba hrobky, k níž na východní straně přiléhala druhá klenba umístěná v poněkud nižší úrovni. Formát i materiál použitých cihel nasvědčuje novověkému původu hrobky, stejně jako nálezy učiněné ve vrstvě, která obě klenby hrobky překrývala (keramika, sklo, zlomky omítek se stopami nátěrů). Uvedená hrobka také porušovala maltové lože starší (gotické ?) dlažby, zachycené v malém fragmentu těsně při severní stěně presbytáře. Odkrytou situaci posoudila přítomná odborná komise (viz prezenční listina komise) a z důvodu minimálního narušení doporučila zjistit obsah hrobky pomocí vrtu a průzkumu mikrokamerou.

Tento výzkum byl realizován ve středu 17. 2. 2010 firmou Geo - CZ. Kolem 9. hodiny byl v klenbě hrobky provrtán otvor o průměru 3 cm, kterým byla dovnitř spuštěna kamera. Ukázalo se, že jde o poměrně rozměrnou hrobku s hloubkou přes 3,5 m od vrcholu klenby. Na jejím dně bylo navrženo několik dřevěných rakví s barokní malovanou výzdobou, v jednom případě s letopočtem 1759. Většina rakví je částečně destruovaných, mezi jejich částmi lze pozorovat zbytky lidských ostatků. V horní polovině západní stěny byl identifikován obtížně čitelný nápis na omítce zřejmě související s dobou výstavby hrobky.

Po dokončení výzkumných prací lze konstatovat následující závěry:

Situace v sondě č. 1 vylučuje možnost, že by pod opukovou deskou existoval prostor pro sekundární uložení lidských ostatků. Nálezy zděných konstrukcí existenci tohoto prostoru znemožňují.

Hrobka objevená v sondě č. 2 je standardním kostelním pohřebním prostorem určeným k dlouhodobému pohřbívání. Dle zjištěného letopočtu na jedné z rakví byl prostor funkční ještě po polovině 18. století. Vznik hrobky lze pravděpodobně spojovat s barokními stavebními úpravami v kostele. V hrobce jsou uloženy celé rakve s těly v anatomické poloze, což ani v jednom případě nenasvědčuje druhotnému umístění přenesených ostatků v relikviářové schráně. Tato skutečnost ani

doba vzniku hrobky nekorespondují s dobou předpokládaného středověkého přenesení ostatků sv. Anežky do kostela sv. Haštala.

Odborná komise považuje tímto výzkum za dostatečně odpovídající na položené otázky a považuje jej za uzavřený.

Problém druhotného uložení ostatků sv. Anežky České zůstává nadále otevřený.

V Praze 17. února 2010

Za odbornou komisi: Prof. Dr. Petr Sommer, CSc., DSc.

Za vedení výzkumu: PhDr. Jaroslav Podliska Ph.D.

PhDr. Zdeněk Dragoun

Za Římskokatolickou farnost Matky Boží před Týnem: Vladimír Kelnar